

Kohti Keskustakirjastoa – pääkirjaston hankeselvitys

Miljoona kävijää vuodessa

OULU

30.8.2021

Tiivistelmä (1/3)

Oulun kaupungin pääkirjasto on Oulun suosituin vapaa-ajan käyntikohta ja kaupungin kulttuuritarjonnan kannalta keskeisimpiä rakennuksia. Vuosittain kirjastossa **käy noin 700 000 asiakasta ja siellä järjestetään noin 600 tapahtumaa** ja opastusta.

Vuonna 1981 valmistunut rakennus on kestänyt hämmästyttävän hyvin aikaa korkeasta käyttöasteesta ja rakentamisaikakaudesta huolimatta. Rakennukseen on tehty hyvin vähän muutoksia ja siten se edustaa edelleen aikansa huippuarkkitehtuuria niukan modernin betoniarkkitehtuurin taidonnäytteenä. **Rakennus on kuitenkin liki 40 vuoden ikäinen ja taloteknisen perusparannuksen tarpeessa.** Samalla sen toiminnallinen tarkastelu on paikallaan, jotta sen tuleva käyttö ja käyttöaste säilyy korkeana myös tulevina vuosikymmeninä.

Kokonaisvaltaista tilojen ja talotekniikan peruskorjausta ei kirjastoon ole tehty, mutta kiinteistöön on toteutettu vuosien varrella useampia korjauksia ja tilamuutoksia. Pääkirjaston kuntoa on tutkittu laajasti vuosien 2018 – 2020 aikana. **Suoritetuissa tutkimuksissa on todettu akuutteja taloteknisten järjestelmien ja rakenteiden uusimis- ja korjaustarpeita. Tarpeet ovat tulleet selkeästi esille myös kiinteistöhuollon näkemyksissä ja käyttäjiltä saaduissa ilmoituksissa ja palautteissa.**

Tiivistelmä (2/3)

Mikäli talotekniikkajärjestelmien uusimista ei tehdä, se johtaa jo havaittujen ongelmien jatkumiseen. Pahimmillaan se voi johtaa pikaisiin yksittäisiin korjaustarpeisiin useilla talotekniikan osa-alueilla, tilojen käyttömahdollisuuksien rajautumiseen ja ennakoimattomiin kustannuksiin niin korjauskustannusten kuin väistötilojenkin suhteen. Yksittäisten järjestelmien uusiminen vaiheittain ei ole järkevää, sillä uusimiset vaativat laajoja rakenteellisia avauksia. Tästä syystä kokonaisvaltaisesti suunniteltu talotekniikan, tilamuutosten, rakenteiden ja pintojen peruskorjaus on tarpeellinen ja kiireellinen.

Oulun kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 2018 Kirjastopalvelujen palveluverkkosuunnitelman, jonka mukaisesti pääkirjasto muutetaan keskustakirjastoksi (KV 18.6.2018 561). Peruskorjauksessa toteutettavien toimintojen uudelleenjärjestelyllä ja kehittämisellä pystytään vastaamaan myös **vuonna 2016 voimaan tulleen uuden kirjastolain vaatimuksiin.** Peruskorjauksen jälkeen kirjaston tavoitteena on palvella vuosittain miljoonaa kävijää ja tarjota kaupunkilaisille entistäkin laadukkaampia ja monipuolisempia kirjastopalveluja. Asiakastiloja tullaan laajentamaan nykyisestä kirjaston sisäisiä toimintoja tehostamalla ja esimerkiksi tähän saakka yleisöltä suljettu neljäs kerros tullaan avaamaan asiakkaiden käyttöön.

Sisällysluettelo

[Tiivistelmä](#)

[Rakennuksen taustaa](#)

[Toimeksianto ja työryhmän kokoonpano](#)

[Peruskorjaus on välttämätön](#)

[Kirjaston toimintaa](#)

[Nykytilanteen haasteet](#)

[Suoritetut korjaukset ja tilamuutokset](#)

[Suoritetut kuntotutkimukset](#)

[Kuntotutkimuksien tulokset](#)

[Visio keskustakirjaston kehittämisestä](#)

[Tulevaisuuden kirjastotilat: yhteisölliset, ekologiset ja älykkäät](#)

[Asiakkaiden visio keskustakirjastosta](#)

[Keskustakirjaston viitesuunnitelmat:](#)

[1. krs](#), [2. krs](#), [3. krs](#), [4. krs](#) ja [pohjakerros](#)

[Lasten maailma / kulttuurikeskus](#)

[Takomo – Keskustakirjaston osaamiskeskus](#)

[Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt](#)

[Alueen kaavoitus](#)

[Rakennushistoriaselvitys ja kaupunkikuva](#)

[Suunnitteluvaraus](#)

[Energiatehokkuus](#)

[Vaikuttavuus palveluverkkoon](#)

[Väistötilaratkaisut](#)

[Esteettömyys](#)

[Aikataulu](#)

[Kustannusarvio ja rahoitussuunnitelma](#)

[Työryhmän esitys](#)

Liitteet: [Kustannushyötyanalyysi](#), [Sitra: Kirjastoista kansanvallan areenoita](#), [Kuntalaisvaikuttaminen, Konferenssi- ja tapahtumatilaa Oulun torialueelle](#), [Sarjasto – Oulun sarjakuvakeskus osana keskustakirjastoa](#)

Rakennuksen taustaa

Oulun kaupunginkirjaston päärakennus, pääkirjasto, sijaitsee yhdessä Oulun teatterin kanssa veden ympäröimällä Vänmannin saarella torin rannassa. Kirjaston ja teatterin kokonaisuuden suunnittelivat Marjatta ja Martti Jaatinen vuonna 1963. Teatteri valmistui vuonna 1972 ja kirjasto vuonna 1981. Arkkitehtonisen kokonaisuuden nimi on Saari. Veselementti näkyy myös kirjaston sisätiloissa aulan lähteessä. Näkymät valtavista ikkunoista ovat kohti kaupungin keskustaa ja jokisuistoa. Rakennus koostuu betonista, lasista ja puusta. Alkuperäiseen suunnitelmaan kuuluu myös 22-kerroksinen hotelli.

Vuonna 1981 valmistunut rakennus on kestänyt hämmästyttävän hyvin aikaa korkeasta käyttöasteesta ja rakentamisaikakaudesta huolimatta. Rakennus on kuitenkin liki 40 vuoden ikäinen ja nyt etenkin taloteknisen perusparannuksen tarpeessa. Samalla sen toiminnallinen tarkastelu on paikallaan, jotta sen tuleva käyttö ja käyttöaste säilyy korkeana myös tulevana vuosikymmeninä. Oulun kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 2018 Kirjastopalvelujen palveluverkkosuunnitelman, jonka mukaisesti pääkirjasto muutetaan keskustakirjastoksi. Peruskorjauksessa toteutettavien toimintojen uudelleenjärjestelyllä ja kehittämisellä pystytään vastaamaan myös vuonna 2016 voimaan tulleen uuden kirjastolain vaatimuksiin. Peruskorjauksen jälkeen kirjaston tavoitteena on palvella vuosittain miljoonaa kävijää ja tarjota kaupunkilaisille entistäkin laadukkaampia ja monipuolisempia kirjastopalveluja.

Toimeksianto ja työryhmän kokoonpano

Oulun pääkirjaston toimintojen tarkastelu toteutettiin osana Luupin tilaratkaisun suunnittelua. Pääkirjaston suunnittelua varten perustettiin oma alatyöryhmä, johon kuuluivat:

erityisasiantuntija Kari Räisänen (pj.)
suunnittelija Satu Kiipeli (siht.)
controller Jonne Karinkanta
kirjastopalvelujohtaja Jouni Pääkkölä
kirjastopalvelupäällikkö Heidi Karhu
kulttuuriperintötyön johtaja Pasi Kovalainen
kiinteistömanageri Juha Merilä
projektipäällikkö Raimo Vittaniemi
rakennuttajapäällikkö Ville Laitinen
lvi-asiantuntija Esa Jussinniemi ja
hankearkkitehti Sanna Pääkkönen.

Projektin viitesuunnittelijoina toimivat arkkitehdit Sampo Valjus ja Antti Kujala (Arkkitehtuuritoimisto Seppo Valjus Oy).

Työryhmä kokoontui kahdeksan kertaa.

Peruskorjaus on välttämätön

Kokonaisvaltaista tilojen ja talotekniikan peruskorjausta ei kirjastoon ole tehty, mutta kiinteistöön on toteutettu vuosien varrella useampia pienempiä korjauksia ja tilamuutoksia. Pääkirjaston kuntoa on tutkittu laajasti vuosien 2018 – 2020 aikana. **Suoritetuissa tutkimuksissa on todettu akuutteja taloteknisten järjestelmien ja rakenteiden uusimis- ja korjaustarpeita.** Tarpeet ovat tulleet selkeästi esille myös kiinteistöhuollon näkemyksissä ja käyttäjiltä saaduissa palautteissa.

Pääkirjaston henkilöstö on oireillut jo vuosia johtuen sisäilman laadusta. Osa työntekijöistä on siirretty muihin yksiköihin töihin. Kiinteistön ilmastointiin yhdistetty ilmalämmityslämmitysjärjestelmä aiheuttaa monia haasteita eri vuodenaikoina. Osa tiloista on erittäin kuumia, ja samalla osa erittäin kylmiä. Ilmanvaihdon tasapainoa ei ole saatu nykyisellä tekniikalla tarkoituksenmukaiseen kuntoon.

Mikäli talotekniikkajärjestelmien uusimista ei tehdä, havaitut ongelmat jatkuvat. Pahimmillaan se voi johtaa pikaisiin yksittäisiin korjaustarpeisiin useilla talotekniikan osa-alueilla, tilojen käyttömahdollisuuksien rajautumiseen ja ennakoimattomiin kustannuksiin niin korjauskustannusten kuin väistötilojenkin suhteen.

Kirjaston toimintaa

Oulun Pääkirjastossa käy vuosittain n. 700 000 kävijää. Asiakkaat käyvät lainaamassa kirjoja, lehtiä, elokuvia ja muuta aineistoa. Talon kokoelmissa on noin 400 000 lainattavaa nidettä. Asiakkaat käyttävät tietokoneita, tabletteja ja soittimia. Monet viettävät talossa aikaa opiskellen, töiden parissa tai vapaa-ajan vuoksi. Kirjaston istuintilat ovat usein päivä- ja ilta-aikaan varattuja. Kevättalvella pääkirjastossa luetaan ylioppilaskirjoituksiin ja pääsykokeisiin.

Pääkirjastossa tapahtuu joka päivä. Kirjasto järjestää pääkirjastolla vuosittain noin 600 erilaista tapahtumaa tai opastusta asiakkaille. Tapahtumien tavoitteena on tarjota asiakkaille sivistystä, kulttuuria ja tietoa. Pienemmille asiakkaille löytyy loru- ja satutuokioita, isoimmille musiikkia, kirjallisuutta, näytelmiä, aikuisille lukupiirejä, erilaisia kerhoja kuten kielikahvila tai bridgekerho, luentoja kirjallisuudesta ja kirjailijavierailuja. Suurimpia vetonauloja viime vuosina ovat olleet leikkimieliset Mysteeri kirjastossa-tapahtumat sekä vuonna 2019 järjestetty Harry Potter-päivä, jonka aikana talossa vieraili yli 3000 kävijää enemmän kuin normaalina päivänä. Kirjasto on haluttu yhteistyökumppani ja monet tapahtumat ovat järjestetty yhdessä muiden toimijoiden kanssa.

Kirjasto ja Oulun opetustoimi ovat luoneet yhdessä Kirjastoreitin, joka täytti vuonna 2019 10 vuotta. Kirjastoreitti takaa jokaiselle oululaiselle koululaiselle käynnin kirjastossa, tiedonhaun opetusta sekä kirjallisuusvinkkausta peruskoulunsa aikana. Keskustan alueen koulujen opiskelijat vierailevat pääkirjastolla. He tutustuvat taloon mobiilisovelluksen avulla, kirjastonhoitaja opastaa tiedonhaussa ja vinkkaa mielenkiintoista luettavaa.

Pääkirjasto on keskustan asukkaiden lähikirjasto, mutta myös kaikkien oululaisten ja kaupungissa kävijöiden kohtaamispiste. Pääkirjastossa vieraillaan samalla kun käydään keskustassa asioilla, sieltä haetaan spesifimpää aineistoa ja osallistutaan lukuisiin tapahtumiin.

Nykytilanteen haasteet

Pääkirjasto on suunniteltu vastaamaan 1960-80 -luvun maakuntakirjaston tarpeita. **Valmistuessaan rakennus on ollut Oulun kaupunginkirjaston kruunu nykyaikaisine tiloineen ja palveluineen. Tänä päivänä pääkirjasto on käynyt ahtaaksi.** Tekniikka on uudistunut viimeisten vuosikymmenten aikana huimaa vauhtia. **Laitteistot, joita kirjaston tulisi tarjota asiakkaiden käyttöön on mahdoton sijoittaa järkevästi ja turvallisesti nykyisiin tiloihin tilojen huonon muunneltavuuden ja sähkö- ja dataliikenteen putteiden vuoksi.**

Uusi kirjastolaki (29.12.2016/1492) astui voimaan vuonna 1.1.2017. Se määrittää yleisen kirjaston tehtäviksi:

- 1) tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin;
  - 2) ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa;
  - 3) edistää lukemista ja kirjallisuutta;
  - 4) tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon;
  - 5) tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan;
  - 6) edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua.
- (<https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2016/20161492>)

Maakuntakirjastotoiminta lakkasi vuoden 2017 lopussa. **Opetus- ja kulttuuriministeriön säädöksellä Oulun kaupunginkirjastolle myönnettiin Kainuun ja Pohjois-Pohjanmaan Alueellinen kehittämistehtävä.** Suomessa on yhdeksän alueellista kehittämistehtävää hoitavaa kirjastoa sekä yksi valtakunnallista kehittämistehtävää hoitava kirjasto.

"Alueellisella kehittämistehtävällä luodaan edellytyksiä toimialueen yleisten kirjastojen toiminnan vahvistumiselle. Kehittämistehtävällä tuetaan toimialueen yleisten kirjastojen kehittymistä ja henkilöstön osaamista sekä edistetään yleisten kirjastojen keskinäistä yhteistoimintaa. Kehittämistehtävää hoitava kirjasto toimii yhteistyössä muiden kehittämistehtävää hoitavien yleisten kirjastojen, valtakunnallista kehittämistehtävää hoitavan yleisen kirjaston ja muiden kirjastojen kanssa." (<https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2016/20161492>)

Oulun kaupunginkirjaston pääkirjaston toimintojen tulisi vastata kirjastolain tehtäviin sekä toimia esikuvana koko Kainuun ja Pohjois-Pohjanmaan kirjastoille. Kirjaston toiminnot ja asiakkaiden tarpeet ovat muuttuneet neljänkymmen vuoden aikana huomattavasti. On odotettavissa, että suurimmat muutokset asiakaskäyttäytymisessä ovat vasta tulossa. **Suomen suurista kaupungeista Oulun pääkirjasto on ainoa, jota ei ole uudistettu vastaamaan kuntalaisten moderneja palvelutarpeita.** Myös alueellamme on nykyaikaisempia, ketterämpiä ja muuntuvampia ja tekniikaltaan nykyaikaisempia kirjastoja kuin Oulun pääkirjasto. Muissa suurissa kaupungeissa peruskorjaus ja toiminnan uudistaminen on jo tehty.

Suoritetut korjaukset ja tilamuutokset

Oulun Pääkirjasto on 1981 valmistunut kirjastorakennus, johon ei ole toteutettu laajamittaista peruskorjausta. Rakennukseen on tehty korjauksia ja tilamuutoksia seuraavasti:

- 1994 pieniä tilamuutoksia
- 2000 ilmanvaihtoautomaation uusiminen
- 2001 pieniä tilamuutoksia
- 2003 pieniä tilamuutoksia
- 2005 perusparannus
- 2011 osittainen perusparannus
- 2013 pääjulkisivun lasiseinä, osittainen ilmanvaihdon saneeraus, vesikatto
- 2016 olevien 1. krs wc-tilojen korjaus, aurinkopaneelien asennus
- 2018 lattiapintakorjauksia

Suoritettut kuntotutkimukset

Pääkirjaston osalle on tehty säännöllistä kuntotilanteen seuranta vuodesta 2004 lähtien. Kohteeseen on laadittu erityyppisiä kuntoarvioita ja -tutkimuksia, sisäilmaselvityksiä, talotekniikan erillistutkimuksia sekä perustutkimuksia (kuten AHA-raportit).

Rakennuksesta on laadittu rakennushistoriaselvitys 2012 ja sitä päivitetään 2021 aikana (mm. sisätilojen osalta) tulevan suunnittelun, rakennuslupavaiheen ja päätöksenteon tueksi.

Viimeisimmät kuntotutkimukset on laadittu osana tätä hankeselvitystyötä vuosien 2018-2021 aikana. Kuntotutkimuksessa 2020 on koostettu aiempi aineisto ajantasaiseksi lähtötietokokonaisuudeksi sekä tarkennettu tarvittavia ja puuttuneita osuuksia. Ohessa on luetteloituina viimeisimpien vuosien aikaiset keskeisimmät tutkimukset:

- Pohjavesimittaukset ja seuranta 2020-2021
- Kuntotutkimus 2020
- Tukimuurien / laiturirakenteiden kuntotutkimus 2020
- Vesikaton PTS-kartoitus 2019
- Sisäilmataarkastus 2019
- Julkisivujen kuntotutkimus 2019
- Putkistojen kuntotutkimus 2018
- Kuntoarvio 2018
- IV-kuntotutkimus 2018
- Asbesti- ja haitta-ainekartoitus 2018

Rakennukseen tehtyjen kuntotutkimusten ja kartoitusten tiivistelmänä voidaan todeta seuraavaa:

Rakennus on yleisesti ottaen säilynyt varsin hyvin ja sen **rakennustekniset korjaustarpeet** keskittyvätkin etenkin pintarakenteiden, tilamuutosten ja täydentävien rakenneosien uusimiseen. Rakennuksen arkkitehtuuri asettaa korjauksille haastetta ja rajaa käytettävissä olevia keinoja. Hankkeen suunnitteluun ja toteutukseen on varattava sen sijainnista ja vaativuudesta johtuen riittävästi aikaa. Hanke on poikkeuksellisen vaativa jo suojelullisin perustein, mikä rajaa käytettävissä olevaa suunnittelija- ja urakoitsijakuntaa.

Ulkopuolen rakennusteknisistä töistä suurimmat ovat rakennusvaippaan (lasijulkisivujärjestelmät, ovet ja ikkunat) kohdistuvat korjaukset sekä sokkelimuurien korjaukset. Rakennuksen lasijulkisivuista osa on uusittu jo aiemmin ja nyt uusitaan jäljellä olevat lasijulkisivujärjestelmät osana rakennuksen olosuhteiden ja energiataloudellista parantamista. Rakennuksen julkisivujen kuorielementtejä ja teräspilareita on tutkittu, mutta niiden osalle ei tässä vaiheessa kohdistu merkittäviä korjaustoimenpiteitä. **Sisäpuolen rakennustekniset** korjaukset liittyvät lähinnä tilamuutoksiin, pintarakenteiden uusimiseen ja talotekniikan muutosten edellyttämiin toimenpiteisiin. Rakennukseen lisätään myös hissi, joka tarvitaan mm. esteettömyyden vuoksi.

Rakennuksen **talotekniset järjestelmät** ovat pääosin alkuperäiset (vuodelta 1981). Ne eivät kaikilta osin ole vielä laskennallisen käyttöikänsä (50 vuotta) päässä, mutta kohteessa on haasteita toiminnan turvaamiselle. Järjestelmät eivät vastaa nykyaatimuksia ja osa ratkaisuihin ei ole toiminut suunnitteluratkaisunakaan ajatellulla tavalla. Suurin haaste on rakennuksen lämpöongelmat, talvella kylmyyden ja kesällä kuumuuden vuoksi. Nykyinen toiminnassa oleva ilmalämmitysjärjestelmä tulisi korvata toimintaperiaatteeltaan toisenlaisella ratkaisulla. Muutos on sisäarkkitehtuurin kannalta haastava keskeisissä tiloissa.

Vännannin saaren osalla on tarvetta uusien kunnallisteknisien runkojärjestelmien, jotka palvelevat sekä kaupunginteatteria että pääkirjastoa. Osittain näiden järjestelmien uusimista on tarkasteltava myös saarelle vireillä olevien kaupallisten hankkeiden osalta. Rakennuksen **ulkopuolella** olevat viemäristöt ovat tyydyttävässä kunnossa ja mm. rasvanerotinkaivon uusiminen on välttämätön. Salaojajärjestelmä on toimintakuntoinen, mutta ruukkiputkella toteutettu järjestelmä vaatii sortumien ja halkeamien vuoksi korjausta. Rakennuksen sadevesiviemärit ovat tutkituilta osin pääosin hyvässä kunnossa eikä viemäriin kohdistu isoja korjaus toimenpiteitä. Alueen laiturirakenteita on tutkittu, mutta ne on rajattu tämän hankeselvityksen ulkopuolelle osaksi alueen laajempia kunnostustoimia.

Pidemmän aikavälin ratkaisu edellyttää liki pitäen rakennuksen kaikkien taloteknistien järjestelmien uudistamista. Rakennuksen korjaaminen jatkuvasta käyttötilanteesta johtuen ei käytännössä ole mahdollista. Rakennus on kaupunkilaisille erittäin merkittävä ja sen toimintojen siirtäminen väistötiloihin vaatii aikaa ja suunnitelmallisuutta. Väistötilojen ja palvelujen turvaaminen kuntalaisille edellyttää, että hanke on "lukittava" aikataulullisesti hyvässä ajoin. Hanke sopii myös kaupungin oman tuotannon kohteeksi.

Visio Keskustakirjaston toiminnan kehittämisestä – Miljoona kävijää vuodessa / Kirjastokulttuurin muutos

Keskustakirjasto rakentaa Oulua sivistyksen kautta. Keskustakirjasto tukee sosiaalista hyvinvointia ja luo ihmisten, kulttuurin, tiedon, oppimisen ja elämysten kohtaamistilan. Keskustakirjasto antaa mahdollisuudet tiedon luomiselle ja kurkottaa tulevaisuuden palveluihin tuomalla asiakkaiden kokeiltavaksi uusimman teknologian. Keskustakirjasto on elävä tila, jossa kuntalainen voi tuntea olonsa kotoisaksi, kehittää itseään omatoimisesti tai erilaisten kurssien ja tapahtumien kautta. Asiakas voi varata työskentelytilan tai järjestää omatoimisesti esim. neulontapiiriin. Keskustakirjasto on monilukutaidon ydin, jossa asiakas voi kuunnella, katsoa ja lukea. Keskustakirjasto on kestävä kehityksen airut. Keskustakirjasto on ostoskeskuksen ekologinen vastakohta. Paikka, jossa voit olla ostamatta mitään, mutta samaan aikaan viihtyä ja viettää aikaa ystävien kanssa.

[Oulun kulttuuristrategia 2030](#), Oulun kaupunki:

"Peruskorjausten yhteydessä kaupungin keskeiset kulttuuritilat ja konseptit päivitetään vastaamaan tulevaisuuden tarpeita. Tiloista keskeisimpinä keskustakirjasto luo oppimisen ja elämysten kohtaamistilan."

Palveluverkkosuunnitelma 2018, Oulun kaupunki:

"Kirjastopalveluita kehitetään siten, että palveluita tuotetaan tilankäytännöllisesti tehokkaasti ja ihmisten luontaisiin asiointireitteihin tukeutuen. Kaupungissa toimii keskustakirjasto ja kolmen laajan palvelun tarjoava aluekirjasto. Näitä täydentävät kirjastopalvelut tuotetaan lähtökohtaisesti muiden palvelukäyntien yhteydessä."

Oulun kaupunginkirjaston keskustakirjaston toiminnallisuus tulee kehittää vastaamaan oululaisten tarpeita vuoteen 2026 mennessä. Aineistokokoelman lisäksi on huomioitava tilat ja niiden monikäyttöisyys, digitaalisuus, tapahtumallisuus sekä hiljaiset tilat. Tulevaisuustutkijoiden mukaan kauppakeskuksien sijasta kulttuurikeskukset ja immateriaalisuus ovat nouseva trendi, mikä on jo nyt havaittavissa esimerkiksi keskustakirjasto Oodissa, mikä on Helsingin käytetyin kulttuurikeskus ja tutustumiskohde. Tulevaisuuden kuntalaisia kiinnostavat elämykset, sivistys ja kulttuuri sekä yhteisöllisyys ja pelkkä oleminen ilman ostopakkoa. Myös hiljaisten tilojen tarve kasvaa. Digitaalisuus lisää kohtaamisia, ei vähennä sitä. Kirjasto tulee, jo kirjastolain määrittämässä puitteissa, toimimaan mahdollistajana ja ajatusten herättäjänä kuntalaisten tutustuessa tulevaisuuden innovaatioihin. Tavoitteenamme on valjastaa asiakkaat ja yhteistyökumppanit pääkirjaston toimintojen ja tilojen uudelleen suunnitteluun. Pääkirjastosta luodaan paikka elämyksille, tiedolle, kulttuurille ja sivistykselle. Yhteistyötä tulisi lisätä kaupungin muiden kulttuuritoimijoiden, kuten esim. museo- ja tiedekeskus Luupin, Sarjakuvakeskuksen, Oulun teatterin ja Valveen kanssa. Sitran Kirjastoista kansanvallan areenoiksi- hankkeen myötä yhteistyö laajenee myös kuntalaisvaikuttamisen puolelle. Yhteistyössä voimme luoda kuntalaisten sisätorin, jossa on luonteva yhteys jokaiseen kulttuuriyksikköön.

KIRJASTO

Tulevaisuuden kirjastotilat: yhteisölliset, ekologiset ja älykkäät

Keskustakirjasto on ergonominen, saavutettava, esteetön ja käyttäjilleen lähes maksuton.

Siellä on huomioitu alkuperäisen arkkitehtuurin elementit: lasi, betoni, puu, vesi, valo.

Äänimaisema hiljenee alhaalta ylöspäin.

Logistiikkaa parannetaan siirtämällä logistiikkakeskus ensimmäiseen kerrokseen.

Neljäs kerros avataan asiakkaille rakentamalla asiakashissi ja -portaat myös ylimpään kerrokseen.

Kaikissa tiloissa näkyy yhteisöllisyys ja yhteistyökumppaneiden toiminta sekä muuntuvat tilatarpeet. Keskustakirjastoon tuodaan tulevaisuuden teknologia, riittävät sähköverkot ja dataverkot (5G).

Tekoäly on jatkossa kirjaston ja asiakkaiden käytössä. Kirjaston esteettömyyttä parannetaan asiakkaiden sähköisellä palvelunohjauksella.

OULU

Oulu Capital
of Northern
Scandinavia

Asiakkaiden visio keskustakirjastosta

Kohti Keskustakirjastoa -kysely oli avoimena kirjaston asiakkaille verkossa kolme viikkoa 2020 huhtikuun lopulta toukokuun alkuun. Kyselyssä haettiin vastauksia kolmesta näkökulmasta. Varsinaisia kysymyksiä oli kymmenen. Ensimmäinen aihe oli, **mitä nykyisessä pääkirjastossa on parasta ja mitä sieltä puuttuu?** Seuraavaksi kysyttiin **mitä teknologiaa uudessa keskustakirjastossa pitäisi olla?** Kolmas aihealue oli **mitä palveluja/toimintoja kaipaavat uuteen keskustakirjastoon** sekä **millaisia koulutuksia, tapahtumia ja näyttelyitä haluat järjestettävän uudessa keskustakirjastossa?** Lisäksi kysyttiin, miten lisäisit viihtyvyyttä uuteen Keskustakirjastoon. Kyselyyn vastasi 288 ihmistä.

Vastaajien mielestä **nykyisessä pääkirjastossa on parasta laaja kokoelma sekä mukavat, ystävälliset, asiantuntevat ja ammattitaitoiset työntekijät. Sijainti ja arkkitehtuuri mainittiin myös usein.** Arkkitehtuurissa tyylikkyys, valoisuus, ilmavuus ja lasijulkisivu olivat pääasiallisia asioita. Pääkirjaston eri kerroksia, niiden osastoja ja selkeää jaottelua aineistoissa ja tiloissa myös mainittiin. **Yhtä avointa tilaa ei toivottu, sillä kirjaston äänimaailma ja miljöö haluttiin pitää rauhallisena.** Vastaajat mainitsivat myös nykyisessä pääkirjastossa parhaaksi sen, että se on **perinteinen kirjasto, ja toimii kulmakunnan keskuksena, jonne ovat kaikki tervetulleita.** Selkeä vastaus tuli myös kirjaston "olohuonemaisuuteen": sitä kaivattiin paljon, **tilaa keskustella ja viettää aikaa ystävien kanssa tarvitaan.** Tämä tila kuitenkin toivottiin olevan muualla kuin kirjojen seassa.

Kokoelmatilan toivottiin olevan rauhaista. Nykyisestä pääkirjastosta puuttui vastaajien mielestä selvästi nykyaikaisen pääkirjaston vaatimat äänieristetyt luku- ja työskentelytilat sekä kunnolliset saniteettitilat ja rentoutumistilat. Mitä nykyisestä pääkirjastosta puuttuu -kysymyksessä oli paljon mainintoja **myös laadukkaammasta kahviossa, isommassa lastenosastossa leikkihuoneineen ja erillisine vauvanhoitotiloineen.** Kolmas, suuri vastausten määrä käsitteli kaikkea tekemiseen liittyviä tiloja: **konsolihuoneita, kaupunkiverstaan tiloja, e-kirjojen kuuntelupaikkoja, LP-levyjen kuuntelumahdollisuutta, puutyötiloja ja musiikkisoittimien soittotiloja.** Vastaajat olivat kokeneet haasteellisenä nykyisessä pääkirjastossa asioidessaan saavutettavuuden muun muassa **parkkipaikkojen vähäisen määrän, liian pienien tilojen ja kulkureittien sekä saniteettitilojen ja bussiliikenteen pysäkin puuttumisen osalta.**

Mitä uutta tulevassa keskustakirjastossa haluaisit nähdä, tehdä ja kokea? -kysymyksen vastaukset jaottuivat seuraavasti: **kirjallisuus- ja kulttuuritapahtumat** 118 mainintaa, **perinteiset kirjastopalvelut rauhaisine kokoelma- ja lukutiloineen** 72 mainintaa sekä **kaupunkiverstaspalvelut** 36 mainintaa. Nykyistä tekniikkaa tarvittavan pistorasiamäärän yms. muodossa oli paljon pyyntöjä. Viihtyisyyttä keskustakirjastoon haluttiin lisätä muun muassa viherkasveilla, viherseinällä, äänimaailmalla, valaistuksella ja maiseman hyödyntämisellä sekä taiteella ja siisteydellä. Erilaisilla tiloilla, joissa on erilainen värimaailma, ja huonekalut saataisiin myös viihtyisyyttä vastaajien mukaan lisättäänimaailmayä.

Mitä tiloja kaipaat uuteen keskustakirjastoon? -kysymyksessä mainintoja sai eniten tarve **pienille työ- ja opiskelukopeille ja tutkijanhuoneille sekä tarve isommille varattaville ryhmätyö-, kokous- ja opiskelusaleille**. Lukutiloissa kaivattiin kahdenlaisia tiloja: yksityisiä, pieniä lukusoppeja sekä isompia, rentoja, erillisiä lukusaleja ja tiloja. Huonekaluina näissä haluttiin nähdä vaihtuvuutta: sohvat, säkkituolit, keinutuolit, nojatuolit, pallotuolit. Kiteytettynä erilaisia huonekaluja eritiloihin.

Mitä teknologiaa uudessa keskustakirjastossa pitäisi olla? -kysymyksen vastaukset jaottuivat seuraavasti: **pelitilamahdollisuus, kaupunkiverstas, sen palvelut ja opetus, tietokoneet sekä läppärilainaamo, lainattavia tabletteja ja lainattavia ipadeja.**

Esteettömyys ja erityistarpeet kuten induktiosilmukat, äänimajakat, ovien automatiikka sekä tilavat hissit ja muunneltava valaistus saivat paljon mainintoja.

Tapahtumia, koulutuksia ja näyttelyitä haluttiin kyselyn perusteella olevan hyvin samankaltaisena kuin ne ovat tällä hetkellä. Tarjontaa haluttiin vain järjestettävän **useammin**. Tämä pitää sisältää muun muassa **erilaisia luentoja, kirjailijavierailuja musiikkiesityksiä, elokuvia sekä lasten- ja koko perheen tapahtumia ja lasten satuhetkiä, muskaria, sanataidetta ja nukketeatteria**. Näiden lisäksi mainintoja saatiin muun muassa **kirjoittajakursseista, kirjamessuista ja seminaareista**. **Lisäksi teatteri- ja muusikkovierailut, jotka ovat kaupungin kulttuuritoimijoiden yhdessä suunnittelemaa** sai myös mainintoja.

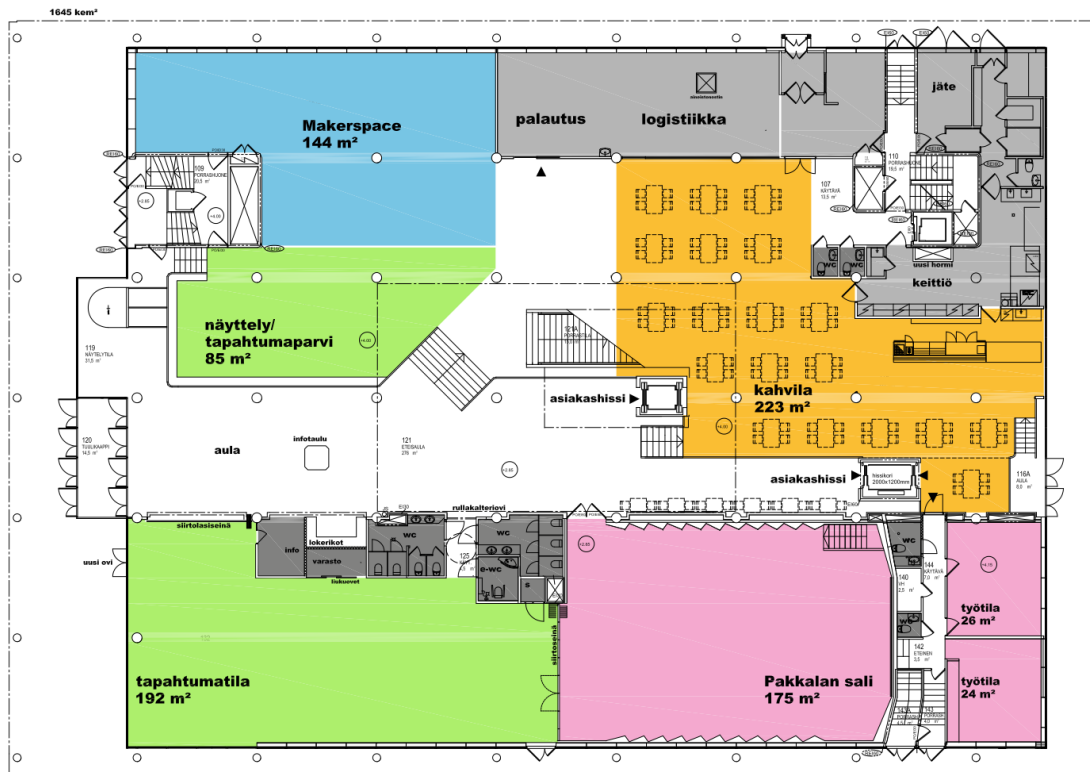
Koulutuksissa mainittiin jo **olemassa olevia koulutuksia kuten digiopastusta ja kirjaston laitteiden opastusta sekä kielikahvilatoimintaa**. Mainintoja sai myös esimerkiksi **kestävä kehitys, jooga, taide, harrastetyöpajat, askartelukurssit, kokkikurssit, järjestöjen koulutukset, valokuvaus, miten opin pelaamaan korttipelejä, yhdistysten esittelyä ja työnäytöksiä harrastustoiminnasta**. Kaikille avoimia, mutta myös lapsille, nuorille tai senioreille suunnattuja koulutuksia kaivattiin. Näyttelyissä haluttiin korostaa paikallisuutta sekä eri taiteen muotoja kuten sarjakuvaa, digitaalista taidetta, historianäyttelyitä ja keräilijöiden esinenäyttelyitä.

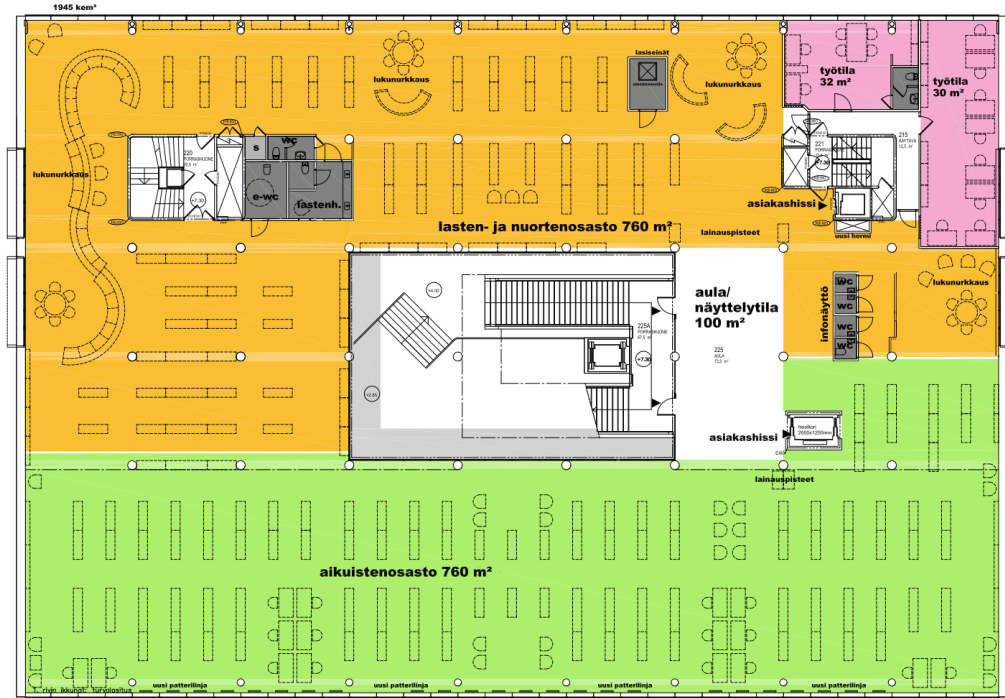
Keskustakirjaston viitesuunnitelma 1. krs

1. kerroksessa sijaitsevat:

- muunneltavat kongressi- ja näyttelytilat, joissa järjestetään tapahtumia, tilaisuuksia ja kokouksia
  - Pakkalan Sali muutetaan yksitasoiseksi tilaksi ja katsomo poistetaan, mikä mahdollistaa nykyistä monipuolisemman käytön.
- laadukas lounaskahvila
- Takomo eli Makerspace ja Learning area
- Aineistojen palautus, mikä parantaa ergonomiaa parantuu huomattavasti (nykyään 2. kerroksessa)
- Uusi asiakashissi, jolla pääsee 4. kerrokseen

Keskustakirjaston viitesuunnitelma 2. krs

Toinen kerros pitää sisällään tarinoiden maailman. Kirjaston aineistokokoelmat sijoitetaan samaan kerrokseen: voit löytää sieltä luettavaa, katseltavaa ja kuunneltavaa niin aikuisille, lapsille kuin nuorillekin.

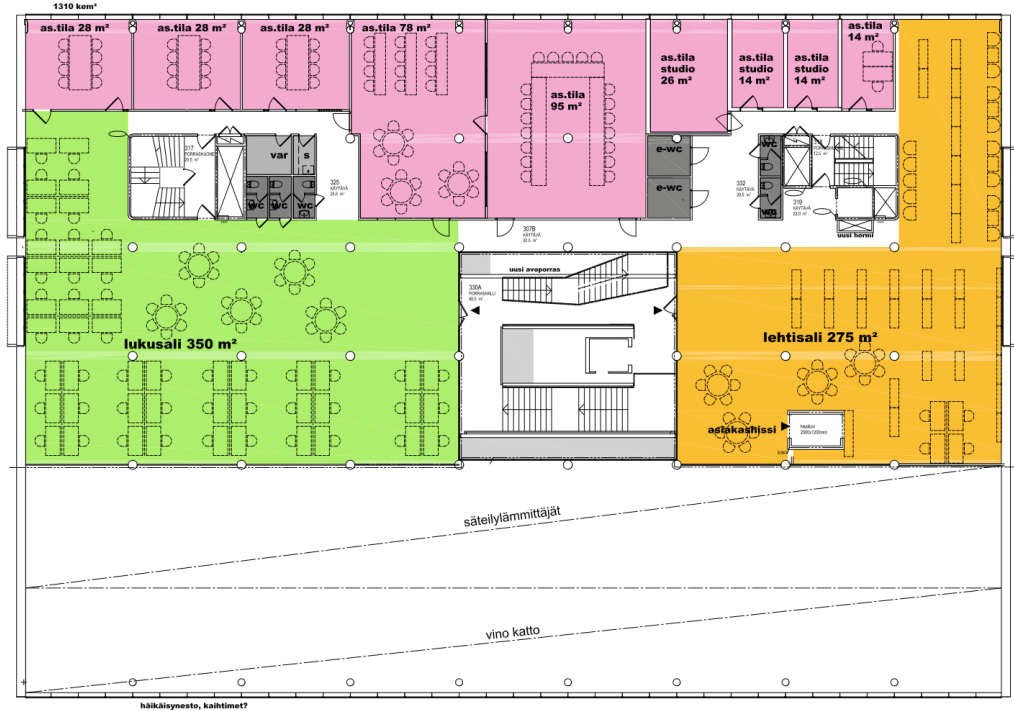
Tarinoiden maailmassa voi olla myös pieniä tapahtumia ja näyttelyitä.

Lasten vetonaulana on 1.kerroksesta aineistoa kuljettava kirjahissi, jonka toimintoja voi seurata lasten aineistojen puolelta ikkunoiden takaa.

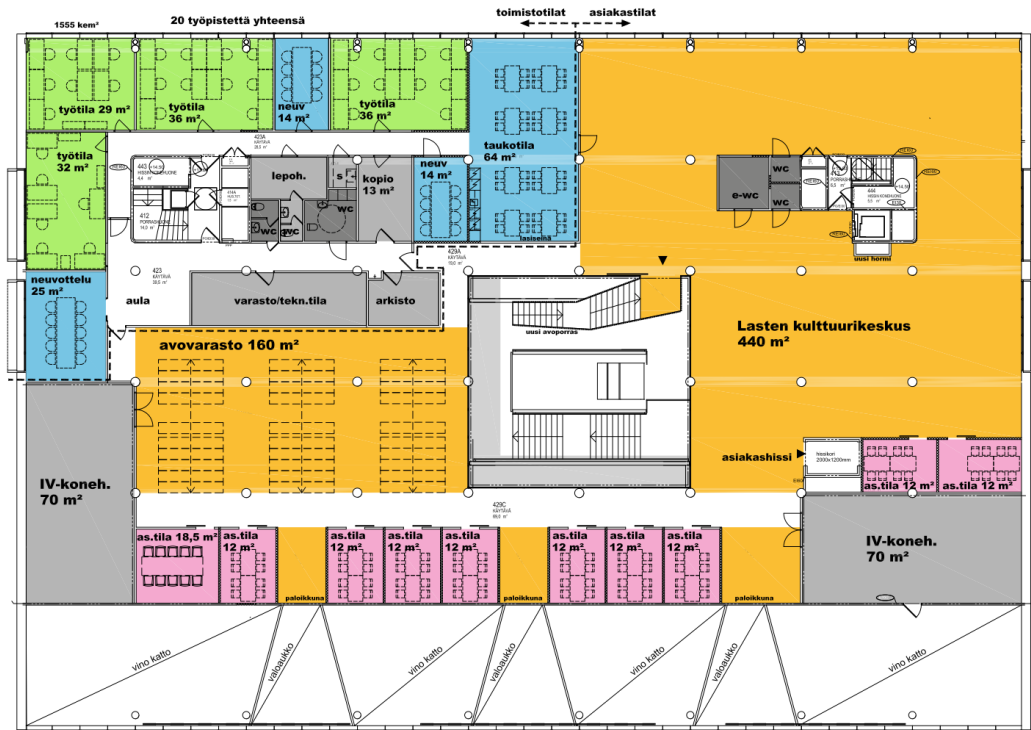
Keskustakirjaston viitesuunnitelma 3. krs

Kolmannen kerroksen avarista ikkunoista avautuvat huikeat näkymät kaupungin keskustan suuntaan.

Kerros on keskitetty rauhalliseen työskentelyyn, opiskeluun ja lueskeluun. Sieltä löytyvät opinto- ja lukutilat, lehtisalit, sekä koulutustilat ja studiot.

Keskustakirjaston viitesuunnitelma 4. krs

Neljäs kerros on yhdessä tekemisen tila. Aikaisemmin asiakkaiden pääsemättömissä oleva kerros avataan asiakkaiden käyttöön uuden hissi- ja porrasyhteyden myötä.

Neljänten kerrokseen sijoittuu uusi Lasten kulttuurikeskus, lukuisat työpaja-, ryhmätyö- ja kokouksetilat, sekä pieni avovarasto.

Neljännestä kerroksesta löytyvät myös kaikkien talossa toimivien työntekijöiden yhteiset työtilat.

Lasten kulttuurikeskus, osa Keskustakirjastoa

Uuden lastenkulttuurikeskuksen luominen keskustakirjastoon on Oulun kulttuuripääkaupunkivuoden 2026 suurimpia avauksia. Se innostaa kulttuurin ja kirjallisuuden pariin elämyksellisillä tavoilla ja vahvistaa lasten ja nuorten ääntä toimijoina ja kansalaisina. Lastenkulttuurikeskus toteuttaa kansallisesti ja kansainvälisesti näkyvällä tavalla Oulun kaupungin tavoitetta olla maailman lapsiystävällisin kunta vuonna 2026. Uusi lastenkulttuurikeskus on oululaisten lasten ja nuorten olohuone, matkailullinen vetovoimatekijä ja osoitus maailman lapsiystävällisimmän kunnan tavasta edistää lukemista ja kulttuuria uusilla tavoilla.

Kirjastoon tuleminen on ulkotiloista ja liikennesuunnittelusta alkaen turvallista ja tarinallisesti houkuttelevaa lapsille ja nuorille. Neljänteen kerrokseen avautuvaan 440 neliömetrin tilaan tullaan uudesta lapsiystävälliseksi suunnitellusta sisäänkäynnistä. Kirjallisuuteen ja kulttuurin pohjautuvan elämysten ja oppimisen tilat ovat osallistavia, lapsen mittakaavaisia, ja ne tempaavat mukaan lukemisen ja tarinoiden maailmaan.

Oulun seudulla on vahvaa osaamista lastenkulttuurin eri alueilla esimerkiksi santaiteessa, esittävässä taiteessa, elokuvataiteessa ja sarjakuvataiteessa. Oululainen lastenkulttuuri on kansallisesti tunnettua ja palkittua kirjallisuuteen perustuvista elämystiloista. Uuden lastenkulttuurikeskuksen toiminnoissa rakennetaan oululaisen lastenkulttuurin vahvalle osaamiselle ja tuodaan sitä esiin kansallisesti ja kansainvälisesti.

Lasten kulttuurikeskus

Lastenkulttuurikeskukseen tulee eri kokoisia, muuntuvia tiloja lukemiseen, vaihtuviin ja pitkäaikaisiin taiteellisiin tuotantoihin, kuten immersiiivisille elämystiloille, konserteille ja kuvataidenäyttelyille. Kirjastossa voidaan järjestää esimerkiksi vauvojen ja perheiden värikylpyjä, kirjallisuuteen pohjavia liikunnallisia seikkailuja alakouluikäisille, mediataidepajoja teini-ikäisille, perheiden kokkauskerhoja, taitelijavierailuja, majanrakennustyöpajoja ja lasten taidenäyttelyitä. Kirjasto toimii lastenkulttuurin laboratoriona, jossa kokeillaan ja kehitetään lastenkulttuurin uusia ilmiöitä. Tiloja voidaan varata myös esimerkiksi kirjallisuusteemaisten syntymäpäiväjuhlien järjestämiseen.

Tiloissa on työpajoja lasten omaan ja ohjattuun taiteen tekemiseen. Lapset, vanhemmat ja isovanhemmat löytävät kirjastosta yhteistä tekemistä ja lukemista. Teknologian avulla tilat ovat asiakkaiden tarpeen muuttuvia, elämyksellisiä ja osallistavia. Lastenkulttuurikeskus tarjoaa tilan myös hiljaisuuteen, rauhoittumiseen ja lepäämiseen.

Lasten ja nuorten lukutaito ja -into ovat pohja tulevaisuuden hyvinvoinnille. Kirjastoon tullaan olemaan, tapaamaan kavereita ja oppimaan uusia asioita lukemisen, tarinoiden ja leikin kautta. Kirjasto on kansalaiseksi ja yhteisön jäseneksi kasvamisen keskus. Kirjaston suunnittelussa ja toiminnassa lasten ja nuorten osallisuus ja kuuleminen on vahvaa ja systemaattista. Kirjaston palvelut ovat käytettävissä, kun halutaan lasten ääntä kuuluville esimerkiksi kaupungin suunnittelussa.

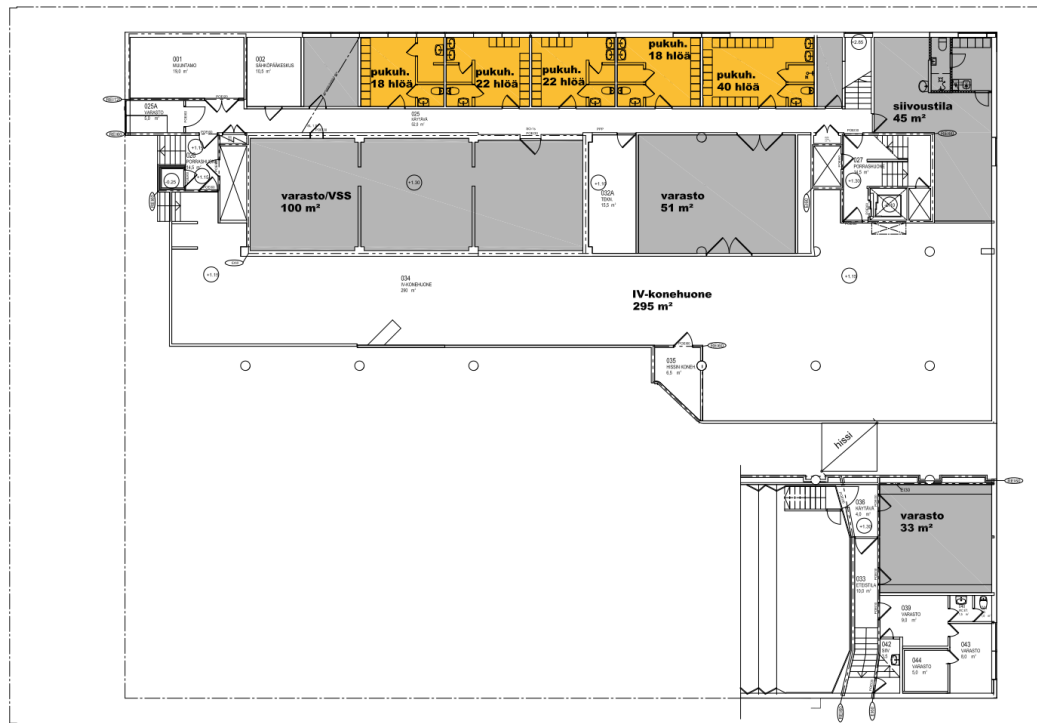
Keskustakirjaston lastenkulttuurikeskus on ovi kaikkeen Oulun seudulla lasten ja nuorten kanssa tehtävään kulttuurityöhön. Keskuksen tuottamat sisällöt kiertävät Oulun seudun paikallisissa kirjastoissa ja kirjastoautoissa.

Hankkeen osana uudistetaan ammattirooleja lasten ja nuorten hyväksi. Keskus mahdollistaa uudenlaisen yhteistyön ja raja-aitojen ylityksiä. Keskustakirjaston uudessa toimintakulttuurissa ja monitoimitiloissa eri alojen ammattilaiset pääsevät tekemään joustavasti yhteistyötä lasten ja nuorten kanssa ja vahvistamaan kulttuurin myönteisiä hyvinvointivaikutuksia.

Keskustakirjaston viitesuunnitelma pohjakerros

Pohjakerroksen
pukuhuoneisiin toteutetaan
peruskorjaus. Tilat säilyvät
muutoin samana.

Takomo – Keskustakirjaston osaamiskeskus

Kirjastotoimijat ovat kulkeneet digitalisaation eturintamassa jo usean vuoden ajan, missä digitaalisuuden ja automaation mahdollisuuksia on hyödynnetty laajalti luontaisena osana kirjastopalvelujen toimintaa. Viime vuosien panostuksina on uuden kirjastojärjestelmän käyttöönoton lisäksi mm. avattu omatoimikirjastoja, avattu Varaamo-resurssienlainauspalvelu, kehitetty tilastointi- ja raportointiratkaisuja, avattu alueellinen eKirjasto sekä uusittu verkkokirjastopalvelua osana kansallista FINNA-verkkokirjastohanketta.

Kirjaston seuraavien vuosien toimenpiteet syventävät jo toteutettuja digitaalisia ratkaisuja sekä sisältävät automaatiolaitteistojen ja digitaalisten aineistojen kehittämiseen ja uusimiseen kohdentuvia investointeja. Panostuksilla varmistetaan nykyisten digitaalisten toimintamallien ja omatoimikonseptien jatkuvuus sekä laajennetaan jo luotuja digitaalisia palvelupolkuja.

Osaamiskeskus Takomo Keskustakirjastossa on kehitetty versio digiverstaasta, työpajatoiminnasta ja oppimateriaali- ja kansalaistaitokeskuksesta. Takomo tarjoaa laajasti ja tasavertaisesti Oulun kaupungin toimijoille kuin myös asiakkaille ohjattua toimintaa ja osaamista. Takomo jakaa asiantuntijuutta, koordinoi täydennyskoulutusta, kierrättää erityislaitteita ja –materiaaleja sekä mahdollistaa tutustumisen uusimpiin teknologioihin henkilöstölle, kuntalaisille ja muille kävijöille/toimijoille. Tila on avoin kaikille oululaisille ja Oulussa kävijöille.

Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt

Alue sisältyy valtakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön (RKY) *Oulun rantakorttelien julkinen kaupunkitila*. Oulun rantakortteleiden julkinen kaupunkitila muodostaa merkittävän kaupunkihistoriallisen kokonaisuuden, joka kuvastaa sekä Oulun 1870-1880-lukujen vaurastumisesta kaupalla ja merenkululla että 1960-luvun monumentaalista keskustasuunnittelua. Toriaukion edustalla, suorakaiteisella saarella, ovat kaupunginteatteri ja -kirjasto sekä toriaukion pohjoislaidalla suurhotelli, jotka ovat toteutuneita osia arkkitehtien Marjatta ja Martti Jaatisten laatimasta 1960-luvun monumentaalikeskustasommitelmasta. Jaatisten Vänmanninsaarelle suunnittelemat teatteri vuodelta 1972 ja kirjasto vuodelta 1981 ovat niukkaa modernia betoniarkkitehtuuria.

RKY-alueen kuvaus: http://www.rky.fi/read/asp/r_kohde_det.aspx?KOHDE_ID=1474

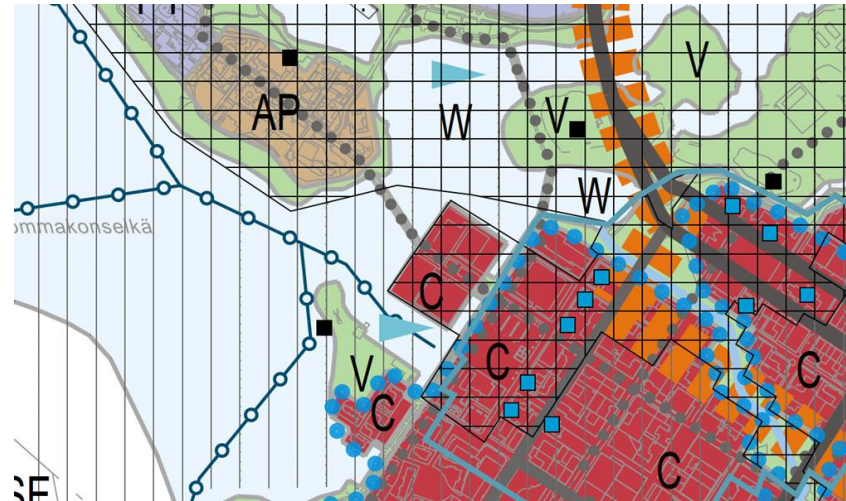
Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaava

Alue on maakuntakaavassa merkinnällä C1, Oulun keskustatoimintojen alue. Merkinnällä osoitetaan Oulun kaupunkikeskustan alue, johon sijoittuu keskustahakuisia hallinto-, kauppa-, hyvinvointi-, matkailu- ja vapaa-ajan palveluja sekä asumista. Alueella olevat valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaat kulttuuriympäristöalueet ja -kohteet on esitetty maakuntakaavan selostuksessa. Alueeseen sisältyy Museoviraston määrittelemä Oulun kaupunkiarkeologinen alue, jolla tunnetaan muinaismuistolain (295/63) rauhoittamia maanpinnan alla olevia kulttuurikerroksia ja rakenteita. Kaupunginteatteri ja pääkirjasto on arvotettu valtakunnallisesti arvokkaiksi.

Yleiskaava

Alue on osoitettu yleiskaavassa merkinnällä C, pääkeskus, keskustatoimintojen alue. Alue varataan Oulun kaupunkiseutua ja sen vaikutusalueita palveleville keskustatoiminnoille, kuten kaupalle, julkisille ja yksityisille palveluille, hallinnolle, keskustaansoveltuvalla asumisella ja ympäristöhäiriöitä aiheuttamattomille työpaikkatoiminnoille. Keskustoimintojen alueelle saa sijoittaa merkitykseltään seudullisia vähittäiskaupan suuryksiköitä.

Alue on osoitettu yleiskaavassa merkinnällä kulttuuriympäristön vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeä kohde tai alue. Merkinnällä on osoitettu valtakunnallisesti merkittävät rakennetun kulttuuriympäristön kohteet (RKY 2009) ja valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet. Alueen suunnittelussa ja käytössä tulee edistää kulttuuriperintö- ja maisema-arvojen turvaamista siten, että rakennustaiteellisesti tai kulttuurihistoriallisesti arvokas rakennuskanta säilytetään. Suunniteltaessa alueelle muutoksia on turvattava alueen ominaisuutensa ja erityispiirteiden säilyminen. Rakennettuun kulttuuriympäristöön vaikuttavista hankkeista on pyydettävä lausunto museoviranomaiselta.

Asemakaava

Alueella on voimassa I (Pokkinen) kaupunginosan korttelia 38 sekä vesi- ja katualuetta koskeva asemakaava (kaavatunnus AM1727), jonka kaupunginhallitus on hyväksynyt 14.10.2002.

Pääkirjasto tontilla nro 3 on asemakaavassa kulttuuritoimintaa palvelevien rakennusten korttelialuetta (YY). Rakennusoikeutta tontilla on 7000 kem2, Tontille saa rakentaa neljäkerroksisen rakennuksen, kattokaltevuus nolla astetta. Autopaikkavelvoite on 1 ap/100 kem2. Autopaikat on osoitettu kortteliin 34 (Autosaari).

Pääkirjastoa vastapäätä tontilla nro 4 sijaitseva Oulun kaupunginteatteri on asemakaavassa kulttuuritoimintaa palvelevien rakennusten korttelialuetta (YY). Tontille saa rakentaa neljä kerrosta ja 2/3 kerroksen pinta-alasta kerrosalaa kellariin. kattokaltevuus nolla astetta. Rakennusoikeus on 13 500 kem2. Luoteen puoleisen osan julkisivun enimmäiskorkeus on 14,25 m. Autopaikkavaatimus on 1 ap/200 kem2. Autopaikat on osoitettu kortteliin 34 (Autosaari).

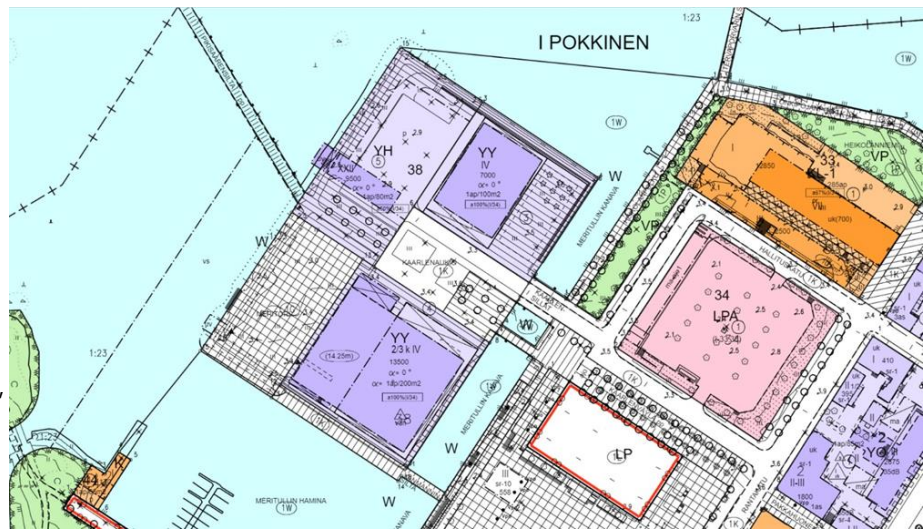
Tonttia nro 4 koskee kolmiomerkintä vän:

”Rakennukset ympäristöineen on rakennettava yhtenäistä rakennustapaa noudattaen ja tällöin on rakennustaiteellisiin näkökohtiin kiinnitettävä erityistä huomiota.

Uusi rakentaminen tulee sopeuttaa Vänmanninsaaren nykyisen rakennuskannan arkkitehtuuriin, muotokieleen ja materiaaleihin.

Ilmanvaihtokonehuoneita ei saa ulottaa kaavassa merkityn rakennuksen julkisivun enimmäiskorkeuden yläpuolelle. Julkisivun enimmäiskorkeuden yläpuolelle sijoitettavien ilmanvaihtolaitteiden korkeuden tulee olla alle tai enintään 3m. Laitteita ei tule sijoittaa 15 m lähemmäksi räystääslinjaa.

Asemakaava-alueella on rakentamatta jäävät korttelialueenosat, joita ei käytetä ajoteinä eikä pysäköintiin, hoidettava puistomaisessa kunnossa.” Vänmanninsaaren luoteisosan tontti nro 5 on osoitettu hallinto- ja viristorakennusten korttelialueeksi (YH), jolle saa rakentaa 22-kerroksisen rakennuksen. Rakennusoikeus on 9 500 kem2. Rakennusala ulottuu ulokkeena vesialueelle noin kuusi metriä korttelirajan yli. Korttelialueen koillisosassa on pysäköimispaikka (p). Autopaikkavaatimus on 1 ap/80 kem2. Autopaikoista 50 % on osoitettu autopaikkojen korttelialueelle kortteliin 34 (LPA). Teatterin Kiikelin puoleiselle sivulle Vänmanninsaaren on osoitettu jalankululle varattu katu, joka jatkuu siltayhteytenä Kauppatorille, Vänmanninsilta. Teatterin taakse on osoitettu katuaukio/tori, Meritori. Meritorin luoteiskulmassa on toria palvelevien rakennusten rakennusala (to-1), joka ulottuu vesialueelle noin kuusi metriä korttelirajan yli. Kaarlenaukion molemmin puolin on osoitettu kävelyaluetta ja istutettavat puurivit.

Rakennushistoriaselvitys ja kaupunkikuva

1962 haettiin arkkitehtuurikilpailun keinoin Oulun kaupungille uutta ja modernia ilmettä. Uusi keskusta kulttuuri- ja hallintorakennuksineen haluttiin muodostaa vajaakäytöllä olevalle ranta-alueelle ja jättää vanhat arvorakennukset kaupungin suulla ja Pokkitörmällä uuden rinnalle. Vaurastuvasta läänin pääkaupungista puuttui statuksen mukaisia kulttuurirakennuksia ja uusille virasto- ja hallintotiloille oli tarvetta. Vastaavia hankkeita oli mm. Seinäjoella, Helsingissä ja Rovaniemellä.

Monumentaalikeskustan suunnittelukilpailu julistettiin 1962, ja sen voittajaksi valikoitui arkkitehtien Marjatta ja Martti Jaatinen ehdotus nimimerkillä "Saari". Ehdotuksessa muodostettiin Torinrannan edustalla olevasta Vänmanninsaaresta suorakulmainen, veden ylle kohoava ja tarkkarajainen saari kontrastiksi suiston muille, vapaamuotoisille rannoille. Saarelle osoitettiin paikat kulttuuri- ja hallintorakennuksille. Ehdotus sisälsi myös torialueen järjestelyitä uudisrakennuksineen sekä Rantakadun ja Aleksanterinkadun välisten korttelien rakennuskannan uusimisen.

Vänmanninsaari alkoi muotoutua hitaasti. Ensin sille nousi kaupunginteatterin rakennus 1972. Pääkirjasto valmistui teatterin pariin kymmenen vuotta myöhemmin, 1981 ja samalla valmistui saaren kaupungin puoleinen ranta. Saarelle johtava maakannas muutettiin sillaksi 1996, ja samassa yhteydessä valmistui siltayhteys Pikisaarelle. Kaupunginteatteria on sittemmin laajennettu 2004 valmistuneen mittavan peruskorjauksen yhteydessä. Asemakaavassa saarelle on edelleen osoitettu paikka 22-kerroksiselle rakennukselle.

Maakuntakirjastoksi ja Oulun kaupungin pääkirjastoksi suunniteltu rakennus on kaupunginteatterin sisätila ja yhdessä ne ovat osa Vänmanninsaaren arkkitehtonista kokonaisuutta, jossa valiomuotoiset rakennukset on tarkasti sijoitettu suhteessa toisiinsa.

Pääkirjaston arkkitehtuuri on herkkää ja hienovaraista. Kovan betonin, alumiinin ja lasin kontrastina on käytetty pehmeää ja lämmintä puuta sekä maisemaa kohti avautuvia näkymiä. Näennäisen suljetun, betoninen massa kaikista sisätiloista on suiston maisema läsnä.

Arkkitehtitoimisto Pia Krogiuksen 5.10.2012 laatima pääkirjaston rakennushistoriaselvitys:

<https://www.ouka.fi/oulu/kaupunkisuunnittelu/rakennushistoriaselvitykset>

Suunnitteluvaraus

Kaupunginhallitus on 7.5.2018 § 132 päättänyt suunnitteluvarauksesta YIT Talo Oy:lle, Terwa Kiinteistökehitys Oy:lle ja Terwa Management Oy:lle I kaupunginosan (Pokkinen) korttelin 38 tontille 5 sekä Meritorin alueelle pääkirjaston ja teatterin taakse. Hakijoiden tavoitteena on saada alueelle asemakaavan muutos, joka mahdollistaa hotellin sekä muiden oheistoimintojen sijoittumisen alueelle. Suunnitteluvaraus on voimassa 22.4.2022 saakka.

Asemakaavan muutoksesta on jätetty aloite 12.12.2018. Asemakaavan muutos käynnistyy keväällä 2021. Alueelle suunnitellaan Terwa Toweria, johon sijoittuu mm. majoitus-, toimisto-, ravintola- ja kokoustilaa, sekä pysäköintihallia.

Energiatehokkuus

Oulun tulevan Keskustakirjaston peruskorjauksen yhteydessä pyritään huomioimaan ekologisuus läpi koko rakentamisprosessin suunnittelusta valmiiseen rakennukseen. Tavoitteena on suunnitella ja toteuttaa mahdollisimman energiatehokas kirjasto, jonka ekologinen jalanjälki olisi mahdollisimman pieni. Tähän pyritään mm. valitsemalla tiloihin kestävimät ja tehokkaimmat energiaratkaisut (sähkö, lämmitys, vesi, ilmanvaihto) sekä ympäristöystävällisiä ja kestävästä kehitystä tukevia sisustusratkaisuja, jotka samalla lisäävät myös viihtyisyyttä ja hyvinvointia.

Vaikuttavuus palveluverkkoon

Oulun kaupungin valtuusto on päättänyt sivistys- ja kulttuuripalvelujen palveluverkkopäätöksessä 18.6.2018 seuraavasti:

Kirjastopalveluita kehitetään siten, että palveluita tuotetaan tilankäytöllisesti tehokkaasti ja ihmisten luontaisiin asiointireitteihin tukeutuen. Kaupungissa toimii keskustakirjasto ja kolme laajan palvelun tarjoavaa aluekirjastoa. Näitä täydentävät kirjastopalvelut tuotetaan lähtökohtaisesti muiden palvelukäyntien yhteydessä.

Pääkirjaston peruskorjausremontin aikana kirjastopalvelut järjestetään väistötilassa pääkirjaston osalta, ja peruskorjauksen jälkeen Kirjastopalvelut järjestetään asiakaslähtöisesti uusituissa tiloissa ja uusilla toimintakonsepteilla. Pääkirjaston hankeselvitys noudattaa valtuuston palveluverkkopäätöstä.

Väistötilaratkaisut

Väistötilan tarve pääkirjaston palvelujen järjestämiseen tarkoittaa noin 1 500 neliön tilaa Oulun kaupungin keskustassa. Pääkirjaston palvelukäyttövolyymi on sen verran suuri ja tarjolla vuoden jokaisena päivänä, että Oulun keskustan lähellä olevien lähikirjastojen palvelukapasiteetti ei riitä pääkirjasto peruskorjauksen ajalle. Pelkästään pääkirjaston aineistopalautukseen tulee varautua nykyisen palautusautomaatin koolla ja kapasiteetilla.

Väistötilan palveluihin ei tuoda kaikkea pääkirjaston nykyistä palvelukokonaisuutta, vaan palvelun laadun ja määrän tarkoituksenmukaisuutta on hyvä miettiä ja suunnitella etukäteen. Väistötilaan tulee huolehtia palautus- ja lainausautomaateille oma tila, lehtisali, palvelupiste, virastomestari-tila, henkilöstön sosiaalitalat, lainattavan kokoelman tilat (dynaaminen kokoelma) ja asiakkaiden WC-tilat. Kaikki muu toiminta pääkirjastolta siirretään muihin kirjastoihin tai siirretään väliaikaisesti tauolle.

Väistötilan käyttöaika on arviolta noin 2,5 - 3 vuotta mukaan lukien muuttoajat molempiin suuntiin (Pääkirjasto - väistötilat ja väistötila - Keskustakirjasto). Muuttoaika pääkirjastosta väistötilaan on pidempi muutto senkin takia, että samalla aikaa tehdään muuttoa varastotiloihin. Väistötilan paikka ja tila tulee olla sovittuna noin puolta vuotta ennen kuin peruskorjausremontti alkaa. Väistötilan kalustamiseen pyritään käyttämään mahdollisimman paljon pääkirjaston nykyisiä kalusteita. Aineistohyllyt tulevat haasteeksi, koska pääkirjaston nykyiset aineistohyllyt ovat kiinteitä, eivätkä täten ole siirrettävissä väistötilaan.

Varastotilojen tarve pääkirjaston kalusteiden, varastoaineiston ja muun materiaalin varastointiin on 1 000 neliön tila Oulun kaupungin alueella. Varasto tulee olla helposti saavutettavissa ja varastointitilana toimiva. Tilan korkeus tulee huomioida ja logistiikkaan liittyvien lastauslaiturien käyttöomivuus. Varastotilan siirretään kaikki ne kalusteet, aineistot ja muut materiaalit, mitkä eivät mahdu väistötilaan tai mitä ei ole siirretty muihin Oulun kirjastoihin. Varastoinnin yhteyteen siirretään myös kirjaston sitomotoiminnot, jolloin kirjaston työntekijä toimii varastointiaikana myös varastointitilan vastuullisena henkilönä. Lisäksi kaupunginkirjasto käyttää varastointiin Yli-lin kirjaston tiloissa olevia varastotiloja, mitkä ovat jo kirjaston vuokratiloja.

Varastointitilan käyttöaika on arviolta noin 3 - 3,5 vuotta mukaan lukien muuttoajat molempiin suuntiin (Pääkirjasto - varastointitila ja varastointitila - Keskustakirjasto). Muuttoaika pääkirjastosta varastointitilaan on pidempi muutto senkin takia, että samalla aikaa tehdään muuttoa väistötiloihin. Varastointitilan paikka ja tila tulee olla sovittuna noin vuosi ennen kuin peruskorjausremontti alkaa. Varastointitilan käyttöaika-arvio on pidempi kuin väistötilan, koska peruskorjauksen valmistuttua muutto alkaa ensin väistötilasta ja kohdistuu myöhemmin varastotiloihin.

Esteettömyys

Esteettömyyden suunnittelua ja toteutusta ohjataan lakisääteisesti. Esteettömyyden osalta Oulun kaupungin rakennusvalvonta on laatinut omat ohjeet esteettömyyden osalle. Pääkirjasto on julkinen palvelurakennus, joka palvelee kuntalaisia kaupungin kulttuurirakennuksena. Em. johtuen rakennusvalvonnan linjauksen mukaisesti rakennuksen esteettömyys pyritään toteuttamaan erityistason kohteena, jossa huomioidaan esteettömyys laaja-alaisesti eri muodoissaan. Hanke on esitelty kaupungin esteettömyyskoordinaattorille viitesuunnittelun yhteydessä.

Esteettömyyden perustaso edustaa erittäin hyvää esteettömyyden tasoa ja se mahdollistaa pääosin kaikkien käyttäjäryhmien esteettömän liikkumisen ja toimimisen. Perustasolla suunnittelussa, rakentamisessa ja kunnossapidossa tulee mahdollisuuksien mukaan ottaa huomioon erilaisten käyttäjien erilaiset tarpeet ja tilanteet, mutta sen laatuvaatimukset eivät sisällä eri käyttäjäryhmien vaatimuksista lähteviä erityisratkaisuja, kuten näkövammaisten opaslaattoja.

Erikoistason esteettömyys määritellään palvelutarjonnan ja käytön mukaan. Eritystasoa edellytetään silloin, kun vaaditaan tavallista suurempaa esteettömyyttä, koska kohteita käyttävät erityisryhmät, esimerkiksi näkövammaiset tai autismin kirjoa sairastavat. Erikoistasolla on perustasoa tiukemmat vaatimukset mm. valaistuksen voimakkuuksien tai opasteiden suhteen. Erityisesti näkövammaisille tarkoitettussa kohteessa tulee olla mm. kulkemista ohjaavat opastelistat.

Erikoistasoa vaativat alueet ja niiden rajausta tehdään aina tapauskohtaisesti. Erikoistason vaatimukset poikkeavat joidenkin ympäristön elementtien osalta perustason vaatimuksista. Esimerkkinä voidaan mainita näkövammaisille tarkoitettujen opaslaattojen käyttö kulun ohjauksessa ainoastaan erikoistason alueilla, myös portaiden ja suojateiden merkitsemisessä varoittavin opaslaatoin on erikoistason alueilla erilaiset vaatimukset kuin perustason alueilla.

Olemassa oleva rakennus toimii lähtökohtana kaikelle suunnittelulle, mikä osittain rajoittaa myös esteetöntä lopputulosta. Ratkaisuissa huomioidaan myös suojelulliset näkökohdat, sillä rakennus on erityisen merkittävä tältäkin osin. Liikkumisen esteettömyyttä parannetaan nykyisestä mm. opasteuudistuksella ja lisäämällä rakennukseen hissi. Ulkopuolen osalta esteettömyyden toteuttaminen huomioidaan mm. LE-pysäköinnin, sisäänkäyntialueen sulanapitolämmityksen, korkoerojen, pintamateriaalien, aluevalaistuksen ja visuaalisten, ääni- ja koho-opasteiden suunnittelussa ja toteutuksessa. Tarkempi esteettömyyssuunnittelu toteutuu varsinaisen rakennussuunnittelun yhteydessä. Suunnittelu voi edellyttää omaa erityisalan suunnittelua.

Aikataulu

Hanke esitetään toteutettavaksi kaupungin omana erillisinvestointina vuosina 2023-2025 ja suunnittelu vuonna 2022. Aikataulun toteutuminen esitetysti on tärkeää, sillä rakennuksen väistötilaratkaisu edellyttää huomattavia aikatauluvarauksia.

Laiturirakenteiden suunnitteluun tulee varata yhdyskuntapalveluiden budjettiin määrärahat vuodelle 2022 ja toteutukseen 2023-2025. Laiturirakenteiden suunnittelu tulee toteuttaa yhteistyössä pääkirjaston suunnittelun kanssa.

Liite

Sitra: Kirjastoista kansanvallan areenoita

Nykyistä parempi yhteys kansalaisten ja päättäjien välillä vahvistaisi suomalaista demokratiaa. Sitran hankkeessa kokeillaan kirjastoja uudenlaisina kansanvallan foorumeita. [Sitran tekemässä Kansanvallan peruskorjaus-työpaperissa \(2018\)](#) ehdotettiin, että kirjastoista tehtäisiin keskustelevan demokratian kohtaamispaikkoja ja niille varataan erillinen määräraha. Työpaperissa kirjastot nähtiin luontevina paikkoina edistää kohtaamisia sekä nostaa kirjastojen merkitystä demokratian edistäjinä suomalaisessa yhteiskunnassa. Sittemmin tämän tyyppisistä tilaisuuksista on saatu hyviä kokemuksia muun muassa 2019 hallitusohjelman kirjastokiertueella. Tämän vuoksi Kirjastoista kansanvallan foorumeita -hankkeessa halutaan kokeilla, miten kirjastopalveluiden yhteyteen voitaisiin rakentaa fyysinen ja virtuaalinen kohtaamispaikka, jossa yhdistyisivät paikallinen, alueellinen, kansallinen ja EU-taso. Kokeilut sopivat myös vastikään uudistetun kirjastolain henkeen. Lain tavoitteita ovat mm. aktiivisen kansalaisuuden, demokratian ja sananvapauden edistäminen. Lisäksi laissa yleisen kirjaston tehtäviksi mainitaan muiden tehtävien ohella yhteiskunnallisen ja kulttuurisen vuoropuhelun edistäminen.

Liite

Kuntalaisvaikuttaminen

Kuntalaisvaikuttaminen: Oulun kaupungin vuorovaikutussuunnitelma vuosille 2019–2021 ohjaa osallisuutta ja vaikuttamista Oulussa

Vuorovaikutussuunnitelman tavoitteena on edistää kaupungin ja kuntalaisten sekä kaupungin ja sidosryhmien välistä vuorovaikutusta. Se perustuu kaupunkistrategiaan 2026 sekä sen arvoihin rohkeus, reiluus ja vastuullisuus. Strategiassa osallisuus näkyy vetovoimaisena Ouluna, joka mahdollistaa ihmisten kohtaamisen ja yhteisöllisen toiminnan.

Oulussa tavoitteena on, että kaikki kokevat tulevansa kuulluiksi ja ymmärretyiksi ja kaikilla on samat mahdollisuudet toimia, osallistua ja vaikuttaa asuinalueellaan sekä koko kaupungissa.

Kuntalaisvaikuttaminen ja yhteisötoiminta on Oulun kaupungin osallisuuden ja vuorovaikutuksen koordinaatioyksikkö. Sivistys- ja kulttuuripalveluissa on myös lasten ja nuorten osallisuuden koordinaatiosta vastaava henkilöstö ja yhdyskunta- ja ympäristöpalveluissa vuorovaikutussuunnittelija edistämässä osallisuutta ja vuorovaikutusta erityisesti kaupunkiympäristön muutoksissa. Sivistys- ja kulttuuripalveluissa osallisuus- ja vuorovaikutustyötä tehdään myös kaikissa palveluissa, kuten kirjastoissa. Kirjastotilat tarjoavat asukkaalle mahdollisuuden kokoontumiseen ja esimerkiksi monimuotoiseen harrastus- ja kulttuuritoimintaan. Kaupungin kanssa yhteistyössä toimivat myös järjestöt ja muu kolmas sektori. Heillä on jatkuva tarve tilojen käyttöön erityisesti ilta-aikaan. Esimerkiksi Oulun keskustan alueella tilojen tarve on erityisen suuri, sillä keskustassa on hyvin paljon erilaisia toimijoita, niin asukkaiden kuin järjestöjen osalta. Ohessa linkki Mun Oulun artikkeliin järjestöjen maksuttomien tilojen tarpeesta, jonka on kirjoittanut Helena Liimatainen, projektipäällikkö, Pohjois-Pohjanmaan järjestö rakenne -hanke: <https://www.munoulu.fi/artikkeli/-/id/kaupungin-tilat-maksutta-yhdistysten-kayttoon>

Kuntalaisvaikuttamisen ja yhteisötoiminnan tavoitteena on kaikenikäisten kuntalaisten yhdenvertaisen osallisuuden ja vaikuttamisen edistäminen ja kehittäminen. Dialogiset menetelmät ja kohtaamiset verkossa ja kasvokkain lisäävät kuntalaisten, kaupungin, luottamushenkilöiden ja muiden toimijoiden välistä vuorovaikutusta ja asukkaiden vaikuttamismahdollisuuksia. Vuorovaikutuksen ja osallisuusviestinnän kehittäminen ja tiedon välittäminen eri kanavissa ja kohtaamisissa lisää asukkaiden ja järjestöjen mahdollisuuksia vaikuttaa ja osallistua sekä toimia aktiivisesti kaupungissa ja alueilla.

Alueellisen osallisuuden mallin tavoitteena on kohdata asukkaat ja toimijat omalla alueellaan ja mahdollistaa asukkaiden osallistuminen palvelujen suunnitteluun ja kehittämiseen. Kuntalaisvaikuttaminen ja yhteisötoiminta tukee alueellista asukastoimintaa ja osallisuutta yhteisötoiminnan avustuksilla ja tiloilla, kuten yhteisötiloilla ja asukastuvilla. Alueellista osallisuutta toteutetaan käytännössä myös järjestämällä aluefoorumeita ja asukasiltoja alueilla.

Liite

Konferenssi- ja tapahtumatilaa Oulun torialueelle

Keskustakirjasto tarjoaa Oulun torialueella usean monikäyttöisen tilan tapahtuma-, kokous- ja konferenssikäyttöön lisänä esim. Oulun teatterin varattavien tilojen kanssa. Torialueelle syntyy selkeä ja merkittävä messu-, tapahtuma- kokous- tai konferenssikeskittymä. Keskustakirjaston alakerran tilat suunnitellaan monikäyttöiseksi, rajattaviksi, mutta myös yhdisteltäviksi suureksi saliksi. Lisäksi muissa kerroksissa on varattavana erikokoisia tapahtuma-, kokous- ja työryhmätiloja. Monikäyttöiset ja muuntelukykyiset tilat soveltuvat mitä erilaisimpiin käyttötarkoituksiin. Lisäksi Keskustakirjaston tilat on varusteltu tarkoituksenmukaisella uudella tekniikalla valoineen, äänentoisto- ja projisointilaitteineen. Laadultaan tasokkaiden ja esteettömien tilojen lisäksi Keskustakirjaston sijainti on keskellä kaupunkia ja luo tunnelmallisen ympäristön veden ympäröimänä, torialueen keskiössä, ihmisten lähellä.

Liite

Sarjasto – Oulun sarjakuvakeskus osana Keskustakirjastoa

Oulun Sarjakuvakeskus tuo keskustakirjastoon kaikki alueen sarjakuvatoiminnot. Lähtökohtana on luoda sarjakuvakulttuurista Oulun seudun vetovoimatekijä. Vahvuutena alueellamme on valtakunnallisesti erittäin kattava kirjastoverkosto, ja Suomen ainoa Sarjasto-sarjakuvakokoelma. Paikallisesti hanke kehittää sekä matkailuvalttia alueella että luo elinvoimaa alueelle. Pidemmällä tähtäimellä pohjoismaisesti ainutlaatuinen hanke toimisi myös ulkopuolisten investointien houkuttimena.

Pääsääntöinen kohdeyleisö on pohjoismaiden pohjoisosien ja Murmanskin alueiden väestöpohja, joka sekä käsittää miljoonia ihmisiä. Tulevaisuudessa suunnitelmaan voidaan liittää myös muita kulttuurin osa-alueita, kuten yhteistyö muiden kirjallisuus- ja kuvataidetahtumien kanssa. Oulun Sarjakuvafestivaali on Barentsin ja Arktisen alueen suurin vuosittain järjestettävä sarjakuvatahtuma. Vuonna 2021 se järjestetään kymmenettä kertaa.

Keskustakirjastossa sijaitseva Sarjaston tila olisi sarjakuvan lisäksi monikäyttöinen ja mukautuvainen myös muun kirjallisuuden käyttöön ja kuvataiteelle laajemminkin. Lähtökohtana olisi saattaa Sarjakuvakeskuksen näyttelyt saman katon alle. Tiloissa toimisivat ainakin Oulun Sarjakuvakeskus ja Oulun kaupunginkirjasto. Sarjakuvamuseon toteutuessa myös Museo- ja tiedekeskus Luuppi. Tällöin eri toimijoiden työntekijät voisivat perinteisen toimintaympäristönsä lisäksi laajentaa toimintojaan tarvittaessa myös rajat ylittävästi ns. toisen toimijan osiin.

Sarjakuvakeskuksen Kulttuurilehtigalleria Oulu tarjoaa luettavaksi noin 50 kotimaista kulttuurilehteä, joka sopii hyvin jatkamaan kirjaston lehtisalitoimintaa. Teknologian hyödyntäminen osana palvelukokonaisuutta tulisi olemaan tärkeässä roolissa. Yhtä lailla kuin hiljentymiseen, rauhoittumiseen ja olemiseen liittyviä tiloja voitaisiin tuottaa teknologian avulla, niin myös asiakkaille pystytään tilassa tarjoamaan erilaisia kokemuksia hyödyntäen tekniikkaa.

Kirjailijaseura Oulun kaupunginkirjaston kumppanina Keskustakirjastossa

Oulun kirjailijaseura on Oulun alueen ammattikirjailijoiden edunvalvonta- ja tukijärjestö. Sen tarkoituksena on edistää Oulun ja Pohjois-Pohjanmaan ammattikirjailijoiden työskentelymahdollisuuksia, rakentaa seudulla toimivien kirjailijoiden yhteisöä sekä ajaa alueen kirjailijoiden etuja.

Vaikka toiminta ulottuu koko maakunnan alueelle, suurin osa operatiivisesta toiminnasta tapahtuu Oulussa ja erityisesti vielä Oulun keskustan alueella, missä suurin osa kaupunkilaisista liikkuu, sekä verkossa.

Näiden tärkeiden toimintaympäristöjen – kaupungin keskustan ja verkon – vuoksi kirjailijaseura on jo vuosia tehnyt läheistä yhteistyötä Oulun kaupunginkirjaston kanssa, ja jatkossa yhteistyön toivotaan vain syvenevän. Erityisesti korona-aika liikkumis- ja kokoontumisrajoituksineen on auttanut huomaamaan, kuinka tuiki tarpeellisia kirjaston verkkofasiliteetit ovat olleet erilaisten kirjallisuustapahtumien järjestämisessä.

Yhteistä toimintaa ja tilaisuuksia on ollut viime vuosina seuraavasti:

- Uuden kirjallisuusfestivaalin tilaisuuksia on ollut kirjastolla joka vuodesta 2016 lähtien. Tänä vuonna osa festivaalin tapahtumista striimattiin kirjaston Youtube-kanavalle.
- Vuonna 2018 seura ja kirjasto järjestivät yhdessä Pohjoista kirjallisuutta -sarjan tilaisuuksia
- Vuonna 2019 järjestettiin Minna Canth 175v: Minnan kunniaksi -luentosarja.
- Keväällä 2020 järjestettiin KirjastoLivessä kirjailijahaastatteluja
- Botnia-ehdokkaiden esittelyjä ja voittajan palkitseminen on hoidettu kirjaston tiloissa vuosittain
- Sekä paljon muuta.

Tätä kaikkea on tarkoitus tulevaisuudessa entisestään kasvattaa. Kirjasto on luontevin toimintaympäristö kaikkeen, mikä liittyy kirjallisuuteen ja Oulun alueen kirjallisen elämän kehittämiseen kaikin eri tavoin.

